

ΕΤΟΣ 60

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 24

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1989

ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΚΑΛΑΡΗ 52

454 44 Ιωάννινα

ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ

ΣΥΛΛΟΓΟ ΔΟΛΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΡΟ ΤΩΝ ΠΥΛΩΝ

Τη φορά αυτή μεταφέροντας σε λόγια την παροτρυνση της καθαφής και ανόθευτης φύσης και αντιπαλότητας την αδηρήτη ανάγκη των χωριών μας να δώσουν χώρο και την παρουσία μας γενικότερα από μια άλλη οπτική γωνία. Πολύ μεγάλη χάρη για την ερήμωση των χωριών μας, πολλά δώρα κυρίως ανανέωση λώπας σε χαμένα μεγαλεία τους και κάποιες ευχές εκφράστηκαν να ξεναπαύονται και, πάλι, τη χαμένη τους λάμψη.

Όμως ο θάνατος που σημάδεψε τα χωριά μας σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής που παρήγαγε το ανθρωπινό μελισσοκόμο δεν κατάφερε να σιγήσει.

Ξαί το φυσικό του περιβάλλον.

Αυτό αντιστάθηκε με επιτυχία στον καταστροφικό λαίλαπα της σύγχρονης εποχής και έμεινε αμόλυπτο από τα υποπροϊόντα της ανάπτυξης. Κιθάρα γάργαρα νερά, αμύλητος αέρας, αναπτυσσόμενη χλωρίδα συνθέτουν μια ειδικά παρηγοριά και ελπίδα. Υπάρχουν δάσκησι, φρόβια γρήγορα το λησπυρικό γέρο του «πολυτιμέλου» ανθρώπου θα φιδάσει και σ' αυτή την οικολογική όψη που οφείλονται αλεπαλλήλες αντιδράσεις στην μορφή που αυτοπροσπαρουσιάζονται οικισιστήματός μας.

Ήδη τα πρώτα ανησυχητικά μηνύματα κα-

ταφάνουν από κενό και μας γυμνούν θλίψη και ανησυχία. Σίγουρα αδηφάγων κυνηγών κερδισμένα παρατάσσονται πάντοτε απέναντι στα ανυπεράσπιστα θύματά τους. Αγώνες άνωσις και εξοικειωσις. Χωρίς να σβήνουν ούτε τους σπαιχρώδεις κανόνες του κυνηγιού χρησιμοποιούν κάθε μέσο μέσο προκειμένου να ξεγελάσουν και κυνηδιάσουν τα θύματά τους. Και όταν δεν βρίσκουν υποήφριους ζωντανούς σπύχους τότε διαχέουν την κατεδωκενική τους μανία στα σύρματα της ΔΕΗ και, που ΟΤΕ. Πόσο ευτελής και μικρός γίνεται ο διώκτης άνθρωπος εμπρός στο θύμα ζωό. Και πόσο ανυπεράσπιστα γίνονται οι ισχυρισμοί των εκπαιστών των κυνηγών. Κυνηγούμε λίγες, γιατί το κυνήγι καλλιεργεί την παρατηρητικότητα, την ευασφάλεια, γιατί το κυνήγι νικηθεί κ.λπ. Αλλά θα πρέπει να κυνηγούμε και να γίνουμε κοινωνία για να γίνει κοινωνία αυτών των αρετών.

Ή μήπως υπάρχει, επιβιώνοντά του κυνηγού

με τη φύση έναν κυνηγό που αμείβει τα πάθη και αναγκάζει την εκδήλωση βίαιων ανθρωπινων προμήσεων; Μια υπήρχε κάτι τέτοιο απλούστατα θα εξέλιξε το κυνήγι και οι κυνηγοί την εποχή της αφθονίας που διανύουμε.

Οι λόγοι που επέβαλαν το κυνήγι σαν μέσο εξασφάλισης της τροφής ισχύουν για τον πρωτόγονο άνθρωπο και μόνο γι' αυτόν. Να λοιπόν ένας αναδυόμενος στοιχειογονισμός που μας προμύσει. Και ο προτάτης νόμος τι κάνει; Αυτός σιωδής έως ανύπαρκτος θανατοποιεί την πολιτεία παραδοχώντας την με τ' ισχύοντα της διεληγναισής που ονομάζονται κυνηγετικές άδειες. Πολλά είδη έχουν εκλειψει, πια ή ελαττώθηκαν επικίνδυνα. Οι αυτόματοι κυβερνητικοί μηχανισμοί που διατάχεται το οικιστήμα για να επαφίεται στην τάξη τους ισχυρά αναμονισμένους κύκλους της ζωής που διαταράσσεται η βία ανθρωπινή επέμβαση εν μέρει έχουν αδρανιστεί και απειλώντας με αρ-

μισμό ολόκληρο το οικιστήμα.

Λύση μία και μοναδική. Να σταματήσει εδώ και τώρα αυτή η σύγχρονη μορφή βίας του ανθρώπου που λέγεται κυνήγι.

Αλλά δεν είναι μόνο το κυνήγι που θέλει να διαταράξει την αρμονική ισότητα του περιβάλλοντος. Είναι η κάθε είδους επιθετικότητα που εκπορεύεται από τον άνθρωπο ενάντια στη μόνιμη φύση. Σημάδι των καιρών μας η συστηματική κατεστροφή των δασών μας. Μπορεί να μην έφθασε η μάχη του καταστροφικού κυκλώνα σε μας, όμως ο κίνδυνος βρίσκεται προ των πυλών. Καθημερινά παρατηρούμε δείγματα αντιπεριβαλλοντολογικής συμπεριφοράς αλλά περιορίζομαστε στη διατύπωση κάποιων σχολίων μεταξύ μας. Ήδη από πολύ καιρό γινόμαστε μάρτυρες διαπορεύσεων στα σημεία που οι δρόμοι εξασφαλίζουν ποσοδίσες στο δάσος. Το γεγονός ούτε καν θα μνημονεύονταν αν η κοπή καυσόξυλων περιορίζον-

ταν για τις ανάγκες θερμάνσεως των κατοίκων των χωριών μας. Το κακό όμως προχωρεί ακόμα παραπέρα γιατί γίνεται αντιλαμβανόμενη εμπορία καυσόξυλων από το Δολό προς τα έξω. Ήδη σαν σύλλογος παρακολουθούμε στενά το θέμα και θα παρεμβούμε δυναμικά αν χρειαστεί. Μόνο θέλουμε να επιστήσουμε την προσοχή των κορυμνικών δασικών υπηρεσιών ώστε να λάβουν τα αναγκαία μέτρα. Το δάσος πρέπει να διαφυλαχθεί σαν κόρη οφθαλμού και να προστατευθεί από επιδοξούς καταπατητές.

Αλλά το θέμα δεν εξαντλείται εδώ. Και απαιτείται είναι, αλλά και, κυρίως, ενδιαφέρον μας. Ο κίνδυνος της οικολογικής κατεστροφής που συνεπάγεται η στρεβλή και επιθετική ανάπτυξη είναι πλέον ορατός και σε μας.

Οφείλουμε ν' αντιδράσουμε έγκαιρα και αποφασιστικά.

Διεσπύομαι να επαμείνω στο επόμενο φύλλο.

X. TZOBAS

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

ΕΦΥΓΑΝ ΚΑΙ ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΕΣ

Την ημέρα των εκλογών περιμένα να ψηφίσουν και να φύγουν οι τελευταίοι παραθεριστές.

Ανήμερα έφυγε για την Αθήνα η οικογένεια Σπύρου Παγούνη, αργότερα του Κώστα Λιοντόπουλου, του Λεωτέρη Μούστου, η Ευτυχία Κωσταπαπά, η οικογένεια Λεωνίδα Κουτσουμπά και ο Χριστόφορος Μαργαρίτης, ενώ είχαν προηγηθεί προ των εκλογών η οικογένεια Νίκου Διαμαντούκου για την Αμερική και Παντελή Παπατά για την Αθήνα.

Ναυχία και ερημιά θασιλεύει παντού. Μόνο γαυγίσματα σκύλων και φωνές

πομπάνηδων αντιλαμβάνουν τους γύρο λόφους για να δείχνουν το παρόν τους—και ίσως και το φόβο τους—στις συχνές επισκέψεις των λύκων.

Πράγματι τον τελευταίο καιρό οι κτηνοτρόφοι μας έχουν πάθει ζημιές από λύκους που αδύστακτοι φτάνουν μέχρι τα μαντριά τους.

Προσοχή λοιπόν!

ΓΙΑ ΤΑ ΧΕΙΜΑΔΙΑ

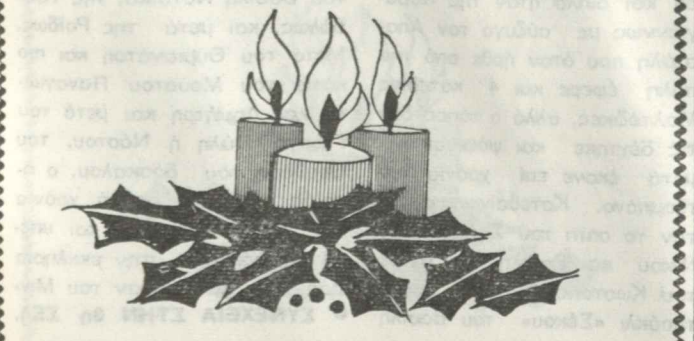
Με δυο λόγια γίδια απαγορεύεται το χωριό για τα χειμάδια ο Δόλο - Κίπος. Αιτία το ζουλάπι. Τα θύμια ξεμοναχιασμένα από το χωράδι και το κακό έγινε. Σημειώνουν βλέπετε και στους πεπεισμένους παπαγάδες.

Ευχόμεστε στο Δάξο-Κίπο καλό χειμώνα να

● Συνέχεια στη 2η σελίδα

ΟΙ ΕΥΧΕΣ ΜΑΣ

Για τις γιορτές των Χριστουγέννων και του νέου έτους τα «ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ» εύχονται στους απανταχού της γης συμπατριώτες χρόνια πολλά και καλά.

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

Η κασέτα μπήκε στο βίντεο

Του ΔΗΜ. ΠΟΤΣΗ

— Χρονιάρες μέρες!

— Θυμήθηκα τα περισινά Χριστούγεννα και μια επίσκεψη σε συγγενικό μου σπίτι το βράδυ.

Αφού κερασθήκαμε και ευχηθήκαμε: «Χρόνια Πολλά» καθήσαμε δίπλα στο τζάκι και με το ρακί και με τους μεζέδες κοντά μας και είχαμε όλοι μας μια μεγάλη επιθυμία να κουβεντιάσουμε, να πούμε πολλά, να ανοίξουμε τις καρδιές μας και να θυμηθούμε τις παλιές και όμορφες τέτοιες μέρες, αφού τον υπόλοιπο χρόνο δεν βλέπομαστε συχνά, μόνον Χριστού—Λαμπρή—ή σε κανένα γιορτάσι. Και όμως... γελαστήκαμε.

Η κασέτα μπήκε στο βίντεο απ' τα παιδιά, κι αυτά στρώθηκαν αμέσως κατάχαμα στις φλοκάτες μπροστά στην οθόνη.

Η μάγισσα Τηλεόραση μαγνήτισε πρώτα τις γυναίκες και μετά εμάς και αποκοίμισε όλες τις διαθέσεις για συζήτηση—διάλογο—επικοινωνία και η συχία απλώθηκε με μιας μέσα στο δωμάτιο.

Αυτό ενόχλησε για λίγο τη μητέρα των παιδιών και τους φώναξε απότομα:

Σταματήστε το βίντεο... Αυτά όμως αγρόν αγόρασαν.

Μένω δίπλα στο τζάκι που τα κούτσουρα τριζοβολούν και απ' το διπλανό παράθυρο η σκέψη μου πλανιέται στους δρόμους που τούτη την ώρα είναι έρημοι γιατί τα παιδιά δεν παίζουν, μπαίνουν ωρίς στα σπίτια τους για να δουν την τηλεόραση.

Θυμήθηκα τα σπίτια μας στο χωριό τέτοιες μέρες που ήταν όλο ζωντάνια.

Μιλούσαμε τα βράδια με την επιστροφή των γονιών μας, από τα ζωντανά κι απ' τις δουλειές τους.

Μιλούσαμε τις γιορτές όταν οι χωριανοί μου έφταναν παρέες - παρέες να ευχηθούν «Χρόνια Πολλά», αρχίζαν τα τραγούδια, χόρευαν, έκαναν «σιακάδες» μεταξύ τους, έπιναν και έτρωγαν.

Συζητούσαμε το βράδυ για πολλά και διάφορα πράγματα χωριανικά και σπιτισκά, γινόταν καταμερισμός της εργασίας, απ' τους μεγαλύτερους, για τις δουλειές της επόμενης μέρας.

Και όταν ο χειμώνας έρχονταν βαρύς και τα χιόνια σκέπαζαν τα πάντα η μεγάλη μας χαρά ήταν ο χιονοπόλεμος, οι τσουλήθρες με μια σανίδα επάνω στο χιόνι, να κατρακυλάμε, οι χιονάνθρωποι και ο συναγωνισμός τους από τους μαγαλάδες.

Τα δε βράδια άρχιζαν τα «νυχτέρια» των γυναικών και των κοριτσιών κεντώντας ή πλέκοντας τις προίκες τους και οι συζητήσεις τα γέλια και τα τραγούδια τους μέχρι τα θαθεία μεσάνυχτα.

Όμορφα χρόνια τότε.

Σήμερα όλα νέκρωσαν.

Οι σχέσεις μας: ψυχρές, τυπικές ή ανύπαρκτες.

Ο τρόπος ζωής αλλοιώτικος.

Θόρυβοι, εκνευρισμός, άγχος για την επιβίωση, όλα αυτά αφάιρσαν τη ζωντανή και όμορφη κουβέντα από την οικογένεια και γενικά από τους ανθρώπους.

Συνήλθα όμως από τις ονειροπολήσεις στο παρελθόν γιατί το βίντεο τελείωσε και η τηλεόραση έκλεισε.

Η επίσκεψη έληξε με μια «Καληνύχτα σας, και του χρόνου νά 'μαστε καλά».

Πάντως, βάλλομο στις ψυχές μας είναι μια «καλή κουβέντα». Ας το προσπαθήσουμε, «σίγουρα» αξίζει τον κόπο.

Κι εγώ εύχομαι σ' όλους σας ολόψυχα: «Χαρούμενες Γιορτές και ο Νέος Χρόνος να χαρίσει σ' όλους σας ό,τι το ποθητόν».

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ:

Του ΔΗΜ. ΠΟΤΣΗ

Παρακάτω τους χωριανούς μου τώρα που θα ξεδιώξουν, λόγω των γιορτών, σε μισό γράφουν, (όσοι βέβαια γνωρίζουν) φράσεις ή λέξεις για να πλουτίσω το γλωσσάριό μου.

Τους ευχαριστώ εκ των προτέρων, για αρχίζω με μια λέξη που την συναντούσε συχνά στην περιοχή του Παγωνίου, που έχει πάρα πολλές σημασίες.

— ★ —

● ΑΠΟΚΟΒΩ: Μαμόνιο, κυρίως για συνάκτισμα με ραδιούργους. Είμαι απόκοφαν την καπέλα, κακή οργή να τους έρθει.

● ΑΠΟΚΟΦΑ: Κάτω πραγματοποίηση για αγροτικές. Έκτοτε την έρημα που έκαναν τα ζώα σου στο χωριό μου.

● ΑΠΟΚΟΠΤΩ: Πάω το θηλασμό.

● ΑΠΟΚΟΦΑΝ: Έκτοτε πατάω. Όμοια την τιμή, ελάαν διατήρηση.

● ΑΠΟΚΟΜΜΕΝΟ: Επί ζώων. Δεν πάει μαζί με το κοπάδι.

● ΑΠΟΚΟΠΗ - ΕΞΕΚΟΠΗ: Χωρίς ορισμένο μεροκάματο το εργαζόμα.

● ΑΠΟΚΟΤΜΗ: Το στή-γνυ, η υποστήριξη.

● ΑΠΟΛΥΤΕ: Τέλειος ελά-παινε ο δάσκαλος τα παιδιά ή απλώς η εκκλησία.

● ΑΝΤΑΡΑ: Ομάλη. Και

μια παροιμία: «Ο λύκος στην ανάδα χαιφείται».

● ΣΙΑΜΑΝΤΟΤΡΑ: Ο χαρταστός.

● ΣΑΛΑΓΚΑΝΤΟΡΑ: Η γυναίκα που δεν σημαίνεται εύκολα στο σπίτι της, αλλά γυρίζει στα ξένα σπίτια.

● ΣΑΡΤΖΗΣ: Ο υλοτόμος.

● ΣΙΑΡΑ: Το διπλό μεγάλο πριόνι του υλοτόμου, που δουλεύουν και οι δύο συνεργάτες για να κατέλ το δέντρο.

● ΣΗΜΑΝΤΡΟ: Σιδερένιο έλασμα χρησιμοποιούμενο να σημαίνει ή για εκκλησία ή για σχολείο, διότι κατά την τουρκοκρατία ήταν απαγορευμένες οι καμπάνες.

● ΣΙΕΡΦΕΛΕΣ: Ο αιμαλήτης, ο αναβόστατος, τέλος ο άσπιος.

● ΣΚΟΤΖΑ: Διαμαρτυρούμαι, παραπονιούμαι.

Και εδώ τελειώνω με ένα μεγάλο σκαβίμο (παράτονο) για τους χωριανούς μου, που εδώ και πέντε χρόνια ανελλιπώς εκδίδονται τα «ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ» και κανένας (εκτός ολίγων) δεν έγραψε δυο κλίσεις γράμματα, ιστορικά, λαογραφικά, εθνομουσικά κ.τ.λ. παρ' ότι θεωρείται το ΔΟΛΟ χωριό των εγγραμμάτων και μορφωμένων ανθρώπων. Δεν παύει όμως, ως είναι καλά και η εφημερίδα τους υποσχόμενα θα εκδίδεται έτσι και να πληρώνει άλλους να γράφουν.

Επίσης σ' όλους σας εύχομαι ολόψυχα ΚΑΛΕΣ ΠΟΤΕΣ.

Γιάννης

Μορφές και εικόνες του τόπου μας

Μερικά χρόνια πριν...

ΓΙΑΝΝΙΝΑ 1949: Διακρίνονται οι: Πότσης Δημήτριος, Σακελλάριος Δημήτριος, Μήτσος Γεώργιος, Μπίτσος Χαράλαμπος και ένας φίλος τους από το Γκονέρι.

Σε πανηγύρι στο μεσοχώρι. Διακρίνονται οι: Διολιάτης, Νίση Βραδοφύτη, Γεώργιος Πότσης, Παντελής Ζωίδης, Κούλα Βραδοφύτη, Πότσης Δημ., Βασιλέα Κωσταντίνος, Βασιλέα Ζεφύλιν.

Γιάννης

Παλιές εικόνες της καρδιάς μου

Του ιερέα ΧΡ. ΜΑΤΣΑ, συνταξιούχου - Κτίσματα

Στο Παγώνι τα χωριά κάθονται καμφορώτα. Και στη μέση το Δολό κάθεται καμφορώτα. Βλέπει την Παγωνιάνη πόδια όμορφη πολύ. Έχει πίσω από τη ράχη βήσση και Δελιδνίκι.

Αυτό το τραγουδάκι το πρωτοτραγουδούσα στο

«ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ»

Όργανο του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Δολού Ιωαννίνων Κάλαν 52 Τηλέφωνο 32564

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Χρήστος Τζώβας
Ιωάννης Μονογιός
Δημήτριος Πότσης
Κώστας Μίλης
Φωτεινός Ελευθέρας
Γεώργιος Μονογιός
Κωσταντίνος Δημήτριος

Χειρόγραφα που δημοσιεύονται, ή όχι, δεν επιστρέφονται. ● Οι ευνοήσιμες αναγγελίες εκφράζουν τις απόψεις εκείνων που υπογράφουν

πραττεί τον Τριών Ιεραρχών στο Δολό, και με ολίγο περιεργασμένο γύρω από το καθισμένο αυτό τραπέζι, το δημοσίευσα στην τότε εφημερίδα «Φωνή του Παγωνίου» που εκδιδόταν στο Βησσαυώτη Χωριό. Σακελλάριος, με την υπογραφή ένας επισκεπτής. Το καθισμένο αυτό το τραπέζι στη σχολική αυλή γιορτάζει τότε δάσκαλοι που Δολό (Κων)νος Κοκκαλάκης και Παντελής Ζωίδης και σε διόχτη με «Ζωαυράκι κ.λ.τ.» της Επαρχίας ΜΕΣΟΚΟ με πρωτοβουλία που Δολιότητα γυμναστή και πρωτοπόρο της Εταιρείας, το ελληνοφύλο γέννημα της Κοκκαλάκης και διευθυντή της, ο κύριος Μανώλης Παπακωνσταντίνου, ήταν πάντοτε πλουσιότατοι.

Γιόμισε η καλιά με τραγούδι μύλο καλοκαιριό από τον τότε πρόεδρο του Δολού Δα-

νάσιο Λέσκα και με βοηθό τον μακαρίτη μάτομα Χρήστο Τζώβι.

Είχαμε γυμνάσιο, λοιπόν τότε την καλιά, και με ολίγο περιεργασμένο γύρω από το καθισμένο αυτό τραπέζι, το δημοσίευσα στην τότε εφημερίδα «Φωνή του Παγωνίου» που εκδιδόταν στο Βησσαυώτη Χωριό. Σακελλάριος, με την υπογραφή ένας επισκεπτής. Το καθισμένο αυτό το τραπέζι στη σχολική αυλή γιορτάζει τότε δάσκαλοι που Δολό (Κων)νος Κοκκαλάκης και Παντελής Ζωίδης και σε διόχτη με «Ζωαυράκι κ.λ.τ.» της Επαρχίας ΜΕΣΟΚΟ με πρωτοβουλία που Δολιότητα γυμναστή και πρωτοπόρο της Εταιρείας, το ελληνοφύλο γέννημα της Κοκκαλάκης και διευθυντή της, ο κύριος Μανώλης Παπακωνσταντίνου, ήταν πάντοτε πλουσιότατοι.

— Και άλλη μια παλιά εικόνα στο ίδιο τραπέζι το 1960: Εφημερίδα που το Δολό ήταν ο μακαρίτης παππούς Γεώργιος Παπάς, που τον είχε φέρει ο λαός του Δολού μακαρίτης Νίκος Θεοφάνους. Στις 30 Ιανουαρίου του Γενάρη κάλεσαν κι εμένα και μερικές συλλογίες μας πήραμε με τους τραγουδιστές Δολιότητας Γεώργιο Ντότη κ.λ.τ. και τραγουδιστές μεθυσμένα «ερασιτέχνες». Και όσον είχα νόμος μου ολίγους στίχους καθισμένου τραγουδιστή (το «κώστα» καλές ντομάτες, φρούλα πράσινα, εις υγείαν της πατρίδας έ-ξο δάσανε). Ο μακαρίτης ο παππούς γέννημα της Κοκκαλάκης και διευθυντή της, ο κύριος Μανώλης Παπακωνσταντίνου, ήταν πάντοτε πλουσιότατοι.

Γιόμισε η καλιά με τραγούδι μύλο καλοκαιριό από τον τότε πρόεδρο του Δολού Δα-

νάσιο Λέσκα και με βοηθό τον μακαρίτη μάτομα Χρήστο Τζώβι.

Είχαμε γυμνάσιο, λοιπόν τότε την καλιά, και με ολίγο περιεργασμένο γύρω από το καθισμένο αυτό τραπέζι, το δημοσίευσα στην τότε εφημερίδα «Φωνή του Παγωνίου» που εκδιδόταν στο Βησσαυώτη Χωριό. Σακελλάριος, με την υπογραφή ένας επισκεπτής. Το καθισμένο αυτό το τραπέζι στη σχολική αυλή γιορτάζει τότε δάσκαλοι που Δολό (Κων)νος Κοκκαλάκης και Παντελής Ζωίδης και σε διόχτη με «Ζωαυράκι κ.λ.τ.» της Επαρχίας ΜΕΣΟΚΟ με πρωτοβουλία που Δολιότητα γυμναστή και πρωτοπόρο της Εταιρείας, το ελληνοφύλο γέννημα της Κοκκαλάκης και διευθυντή της, ο κύριος Μανώλης Παπακωνσταντίνου, ήταν πάντοτε πλουσιότατοι.

— Και άλλη μια παλιά εικόνα στο ίδιο τραπέζι το 1960: Εφημερίδα που το Δολό ήταν ο μακαρίτης παππούς Γεώργιος Παπάς, που τον είχε φέρει ο λαός του Δολού μακαρίτης Νίκος Θεοφάνους. Στις 30 Ιανουαρίου του Γενάρη κάλεσαν κι εμένα και μερικές συλλογίες μας πήραμε με τους τραγουδιστές Δολιότητας Γεώργιο Ντότη κ.λ.τ. και τραγουδιστές μεθυσμένα «ερασιτέχνες». Και όσον είχα νόμος μου ολίγους στίχους καθισμένου τραγουδιστή (το «κώστα» καλές ντομάτες, φρούλα πράσινα, εις υγείαν της πατρίδας έ-ξο δάσανε). Ο μακαρίτης ο παππούς γέννημα της Κοκκαλάκης και διευθυντή της, ο κύριος Μανώλης Παπακωνσταντίνου, ήταν πάντοτε πλουσιότατοι.

Γιόμισε η καλιά με τραγούδι μύλο καλοκαιριό από τον τότε πρόεδρο του Δολού Δα-

νάσιο Λέσκα και με βοηθό τον μακαρίτη μάτομα Χρήστο Τζώβι.

Είχαμε γυμνάσιο, λοιπόν τότε την καλιά, και με ολίγο περιεργασμένο γύρω από το καθισμένο αυτό τραπέζι, το δημοσίευσα στην τότε εφημερίδα «Φωνή του Παγωνίου» που εκδιδόταν στο Βησσαυώτη Χωριό. Σακελλάριος, με την υπογραφή ένας επισκεπτής. Το καθισμένο αυτό το τραπέζι στη σχολική αυλή γιορτάζει τότε δάσκαλοι που Δολό (Κων)νος Κοκκαλάκης και Παντελής Ζωίδης και σε διόχτη με «Ζωαυράκι κ.λ.τ.» της Επαρχίας ΜΕΣΟΚΟ με πρωτοβουλία που Δολιότητα γυμναστή και πρωτοπόρο της Εταιρείας, το ελληνοφύλο γέννημα της Κοκκαλάκης και διευθυντή της, ο κύριος Μανώλης Παπακωνσταντίνου, ήταν πάντοτε πλουσιότατοι.

Νέα από το χωριό

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ 1η ΣΕΛ

θεοί νομίζω δε χροιάται, γιατί σιγά σιγά σε τέτοιες περιπτώσεις στο χωριό μας συμβαίνει κάτι.

Για την ιστορία σας αναφέρω και τα αποτελέσματα:

Ψήφισαν 124 Έλα-βαν: ΠΑΣΟΚ 51, Ν. Δ. 43, Συνασπισμός 23, Οικολόγοι 4, Ανεξάρτητη Προοδευτική 1, Άνα-ρα 2.

Και τώρα καλή ανά-μνηση της απ' εμάς.

ΚΑΘΕ ΦΕΤΟΣ ΚΑΙ... ΧΕΙΡΟΤΕΡΑ

Κάθε φέτος και... χειρότερα. Έτσι τε-ραίνει η πορεία για το χωριό μας. Πρό-κειται για τους μόνι-μους κατοίκους του χωριού. Κάθε φέτος και... λιγότεροι. Μια λιγότερη οικογένεια για το χωριό μας.

Είναι η οικογένεια που πρόεδρος του Συλ-λόγου Τάκης Τζιόβας.

Άλλες του χωριού ο Τάκης και η Χρύσα το άφησαν από φέτος και εγκαταστάθηκαν στο νέο τους σπίτι στην Ελεούσα. (Γιάν-νενα).

Βέβαια στις διακο-πές και τα χειρότε-ρα Σαββάτοκυρία-κα θα τους συναντού-με πάλι στο χωριό, ι-διαίτερα τον Τάκη, που πιστεύω δεν κά-νει χωρίς τον αέρα του Δολού.

ΚΟΙΝΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Ένα τμήμα του χωματό-δρομου, από το σπίτι του Λευ-τέρη Μούστου μέχρι το σπίτι του Φώτη στρώθηκε με το-μάχια.

Είναι ένα ξεκίνημα του κοι-νωτικού συμβουλίου για τη φρο-ντίδα και τον καθαρισμό των ε-πισκεπτικών δρόμων του χωριού.

Κάτι που τα τελευταία χρό-νια είχε παραμεληθεί πολύ, ε-νώ είναι τόσο αναγκαίο και α-παράτητο για την επικοινωνία των κατοίκων με τον κεντρικό δρόμο. Τάχισαν βέβαια και άλλα τέτοια κομμάτια επισκε-πτικών δρόμων που ελλείπον, μια και έγινε η αρχή, να έρ-θει κι αυτόν η σειρά. Ας το έχει υπόψη του το Κοινωνικό Συμβούλιο και να ζητήσει νέα κονδύλια.

Επίσης ένα ακόμη έργο πρό-κειται να ξεκινήσει η Κοινότη-τα. Πρόκειται για τη συνέχι-ση του καλντεριμιού μέχρι το σπίτι του Θεοφάνους.

Αρετήρια για καλές προ-σπάσεις της Κοινότητας, που ελπίζουμε να συνεχιστούν.

ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Προσωπότητα από κά-θε άλλη προκήρυξη στην οποία πετυχαίνουμε ελπίες στο χωριό.

Ήρθαν από διάφορα μέρη της Ελλάδας, ομο-γύμνη και από το εξωτερικό (Γερμανία).

Μάλιστα ανταμώσαμε με χωριανούς που είχαν πολύ καιρό να επισκε-πτούν το χωριό. Έγιναν και, κατά πολύ βέβαια οι εκλογές —ίσως το μο-ναδικό—.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

θεοί νομίζω δε χροιάται, γιατί σιγά σιγά σε τέτοιες περιπτώσεις στο χωριό μας συμβαίνει κάτι.

Για την ιστορία σας αναφέρω και τα αποτελέσματα:

Ψήφισαν 124 Έλα-βαν: ΠΑΣΟΚ 51, Ν. Δ. 43, Συνασπισμός 23, Οικολόγοι 4, Ανεξάρτητη Προοδευτική 1, Άνα-ρα 2.

Και τώρα καλή ανά-μνηση της απ' εμάς.

ΚΑΘΕ ΦΕΤΟΣ ΚΑΙ... ΧΕΙΡΟΤΕΡΑ

Κάθε φέτος και... χειρότερα. Έτσι τε-ραίνει η πορεία για το χωριό μας. Πρό-κειται για τους μόνι-μους κατοίκους του χωριού. Κάθε φέτος και... λιγότεροι. Μια λιγότερη οικογένεια για το χωριό μας.

Είναι η οικογένεια που πρόεδρος του Συλ-λόγου Τάκης Τζιόβας.

Άλλες του χωριού ο Τάκης και η Χρύσα το άφησαν από φέτος και εγκαταστάθηκαν στο νέο τους σπίτι στην Ελεούσα. (Γιάν-νενα).

Βέβαια στις διακο-πές και τα χειρότε-ρα Σαββάτοκυρία-κα θα τους συναντού-με πάλι στο χωριό, ι-διαίτερα τον Τάκη, που πιστεύω δεν κά-νει χωρίς τον αέρα του Δολού.

ΚΟΙΝΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Ένα τμήμα του χωματό-δρομου, από το σπίτι του Λευ-τέρη Μούστου μέχρι το σπίτι του Φώτη στρώθηκε με το-μάχια.

Είναι ένα ξεκίνημα του κοι-νωτικού συμβουλίου για τη φρο-ντίδα και τον καθαρισμό των ε-πισκεπτικών δρόμων του χωριού.

Κάτι που τα τελευταία χρό-νια είχε παραμεληθεί πολύ, ε-νώ είναι τόσο αναγκαίο και α-παράτητο για την επικοινωνία των κατοίκων με τον κεντρικό δρόμο. Τάχισαν βέβαια και άλλα τέτοια κομμάτια επισκε-πτικών δρόμων που ελλείπον, μια και έγινε η αρχή, να έρ-θει κι αυτόν η σειρά. Ας το έχει υπόψη του το Κοινωνικό Συμβούλιο και να ζητήσει νέα κονδύλια.

Επίσης ένα ακόμη έργο πρό-κειται να ξεκινήσει η Κοινότη-τα. Πρόκειται για τη συνέχι-ση του καλντεριμιού μέχρι το σπίτι του Θεοφάνους.

Αρετήρια για καλές προ-σπάσεις της Κοινότητας, που ελπίζουμε να συνεχιστούν.

ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Προσωπότητα από κά-θε άλλη προκήρυξη στην οποία πετυχαίνουμε ελπίες στο χωριό.

Ήρθαν από διάφορα μέρη της Ελλάδας, ομο-γύμνη και από το εξωτερικό (Γερμανία).

Μάλιστα ανταμώσαμε με χωριανούς που είχαν πολύ καιρό να επισκε-πτούν το χωριό. Έγιναν και, κατά πολύ βέβαια οι εκλογές —ίσως το μο-ναδικό—.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

Τώρα να σας πω πως οι εκλογές έγιναν ομι-λά χωρίς καμία τι να συ-μ-βεί.

ΙΣΤΟΡΙΑ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Η χαράδρα του Κουβαρά ΔΡΟΜΟΙ ΚΑΙ ΓΙΟΦΥΡΙΑ ΣΤΗ ΧΑΡΑΔΡΑ

στο βάθος της χαράδρας.

1. ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΣΤΗ ΧΑΡΑΔΡΑ ΤΟΥ ΚΟΥΒΑΡΑ

Τους δρόμους που διασχίζουν τη χαράδρα του Κουβαρά τους ξεχωρίζουμε σε:

α) δρόμους προς Παγωνιάνη.

β) δρόμους προς τα νότια χωριά και χωριά και γ) δρόμους στο εσωτερικό της χαράδρας.

Α' ΔΡΟΜΟΙ ΠΡΟΣ ΠΑΓΩΝΙΑΝΗ

1. Ο πρώτος δρόμος ο παλαιότερος.

Ξεκινάει από τη βορεινή πλευρά του χωριού, προχωρεί προς Β. — Αγία Τριάδα, Αη Δημή-τρης, Μύλος, Ξυλόγειο, Αη-Λορέντζο — (Ξυλόγειο στα πρώ-τα του χρόνου, πέτρινο αγρό-τεμα με την προσφορά της Νο-νίας Γαλανού), ομοιάζει ως εκεί, γιατί από το Ξυλόγειο αρχίζει η χαράδρα, εκεί εί-ναι το στάθμι της. Περνάει στην απέναντι τη δυτική πλευ-ρά της χαράδρας και με δι-ά-

φορες στρώσεις (καμάρια) φτά-νει ως την κορυφή της και α-πό εκεί συνεχίζεται από τις βο-ρινιές πλαγιές, στα Λέ-κοβα προς Παγωνιάνη.

Μακριά από τον οικόπεδο του αν-τί ο δρόμος, είδαμε να αν-θίσκουν και ζώα φορτωμένα χρησιμοποιούνταν ως τα τελευ-ταία χρόνια (μέχρι και πριν α-πό το 1940) για ογκώδη φορ-τία, ομοιάζει με τον δρόμο από το πρώτο δρομολόγιο. Ο δρό-μος αυτός από τη διάσχιση του τρίτου αχαιεύματος.

3. Ο τρίτος δρόμος

κατεβαίνει από το Τσιμνιάσι στο πρώτο όριό από την πα-λιά του διάσχιση (1928) στήθηκε Ξυλόγειο γερφί και σύντομα το 1926 χτίστηκε το πέτρινο. Ο δρόμος είδαμε και άνετος συ-νέχεται και στην απέναντι δυ-τική πλευρά ομοιάζει και εφό-στος στη διασύνδεση των στο-φισίων (ο δρόμος ελέγχονταν από το Τσιμνιάσι για τις πε-ριπτώσεις που παλιά ή και νέες γυναικείες έφευγε να τον περ-πατούν μόνι. Έστειλε εκεί κά-ποιους μεγαλύτερους αγχωδείς από το σπίτι, όπου να περπα-τούσε η χαράδρα και να φτάσει στο Φορτί και να συνεχίσει προς

2. Ο δεύτερος μετα-γενέστερος.

Από Δολό προς Β. — στα Σέ-μαμα Κουβαρά κατεβαίνει τη χαράδρα Σέμαμα Κουβαρά — λόγους Αγίου Δημητρίου, κά-ποτος στο ποτάμι, που το πε-ριούσιμα πατάται σε ογκώδεις πέτρες — δρόμος που προέ-βλεπε στο νερό και τότε — τότε και πάντα Ξυλόγειο, με γιν-νιά.

(Συνεχίζεται)

Απ' τη ζωή των Δολιωτών της Αμερικής

2 Δεκεμβρίου 1938,

πριν από 51 χρόνια οι δύο Ημερωτικές οργα-νώσεις στη Νέα Υόρκη ο σύλλογος Ημερωτικής «Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ» και η στοά των Ημερω-τικών «ΑΙ ΣΟΤΑΙΟ-ΤΙΣΣΑΙ» έδωσαν στο «HOTEL RINEPSIDE» την πέμπτη ετήσια χορο-εορτασία τους και πρό-σφεραν στους καλεσμέ-νους τους ένα πολυτε-στα ΔΕΠΚΟΜΑ 136 σελίδων.

Από το Λεβάνωμα αν-τό θα σας παρουσιάσω-με τη συμμετοχή των Δολιωτών της Αμερικής την εποχή εκείνη, γιατί πιστεύουμε ότι τα στοι-χεία αυτά ίσως χροιά-στούν καμιά φορά σε κά-ποιον μελλοντικό μελετη-τή της ιστορίας του Δο-λού και των κατοίκων του κι ακόμα για να βρι-σκαν οι μεταγενέστεροι στοιχεία για τους πα-λιούς δικούς τους, αφού η εφημερίδα μας τα «Δο-λιώτικα», θα πρέπει να γίνει πηγή συγγενε-σέως στοιχείων για τη ζωή και την ιστορία του Δολού και των κατοίκων του, μερικοί από τους εα-γόντες.

Και ιδού τα στοιχεία:

1. Στο Ίντελξ Διο-κηνικό Συμβούλιο της «Αναγεννήσεως» (σελ. 2 του Λεβάνωματος) συμ-μετέχουν 2 έλληνες Δολιώτες οι: 1) Αθα-νάσιος Θ. Λατσογιάν-νης από Δολό και 2) Νι-κόλαος Χρ. Διαμαντι-νός από Δολό.

2. Στη σελ. 3 οι δύο παλαιότεροι και ο Παγ-ωνιάτης ομογενής ανα-φέρουν ότι μετέχουν σε κά-ποιες επιτροπές για την

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 4η ΣΕΛ

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Εκεί στα πλάγια του βουνού στον Μύλο τα λουλούδια που καρπίζουν οι κρυφές και αγρόφυτοι κοιτώντας.

Απλώνεται μικρό χωριό με πέτρινα σπίτια τα οποία προτομαστροί με τα γούνα γούνα

ΑΠ' ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΜΙΑΣ ΔΟΛΙΩΤΙΣΣΑΣ

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΑΓΡΟΦΥΛΑΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 1916

Διά τον παρόντος κοινοτικού εγγράφου οι υποφαινόμενοι κάτοικοι του χωριού Δολού, συνελθόντες εν κοινή συνεδρίαση και γενομένης ονομαστικής ψηφοφορίας, διορίσαμεν αγροφύλακας τον χωριό μας, τον μεν Κωνσταντίνον Βάσην παμψηφεί με μηνιαίον μισθόν δραχμών τριάντα πέντε αριθ. 35» τον δε Χρήστον Κοψιάν διά πλειψηφείας με μηνιαίον μισθόν δραχμών τριάντα αριθ. 30» αμφοτέρους συγχωριανούς υπό τους εξής όρους:

Αον Οι ειρημένοι αγροφύλακες αναλαμβάνουν από σήμερα να φυλάξουν τα σύνορα του χωριού μας και να μην αφήνουν να δόσκουν εντός αυτού, ζώα ξένων ποιμένων και κατοίκων άλλων χωριών, εκτός εκείνων οι οποίοι έχουν επίσημα εννοιασθήρια από την Κοινότητά μας» να μη αφήνουν ξένους να ξυλεύονται εις μέση ιδία μας, να εμποδίζουν από του να διέρχονται εις μέση ιδία μας πρόβατα βλάχων, ή οιοδήποτε άλλων ξένων και εν γένει, να επαγρυπνούν διά την εξασφάλισιν της Κοινότητάς μας μέχρι των γνωστών ορίων του χωριού μας εφ' όσον θα διατελώσιν αγροφύλακες δηλ. από της 1ης Απριλίου 1916 μέχρι τέλους μιας εξαμηνίας.

Βον Οφείλουν να φυλάττουν τα εμπόδια και τα εσπαμένα χωράφια από πάσαν βλάβην και καταστροφήν, είτε παρά ζώων είτε παρά ανθρώπων. Εν περιπτώσει δε ζημιών εις τινά, εξ αυτών, οφείλουν να υποδείξουν, τον προξενήσαντα αυτήν, ομού δε με τον αποκοψάμενον να αποκόψουν την γενομένην ζημίαν ή οποία είτε εις είδος υπολογισθή είτε εις χρήμα πρέπει να εισπράττηται υπό των ιδίων αγροφυλάκων και να αποδοθήται ολόκληρος εις τον ζημιωθέντα· διότι άλλως το Κοινοτικό Συμβούλιον δεν θα δώσει τον κατάλογον εισπράξεως του μισθού των παρά των κατοίκων.

Γον Υποχρεούνται να φυλάξουν τα ορισμένα λειβάδια του Λάσκου Ίσδορα και κάτωθεν και άνωθεν του δρόμου και να μη επιτρέψουν εις ουδένα εκ των κατοίκων να ξυλεύονται εκείθεν ή να βόσκη εν αυτώ τα ζώα του, καθόσον τούτο είνε απαγορευμένον και δι' αστυνομικής διατάξεως.

Οφείλουν δ' επίσης να καταγγέλλουν πάντα συλλαμβανόμενον είτε διότι εδόκησε τα ζώα του, είτε διότι έκοψε ξύλα έστω και μικρούς κλώνους εις το ρηθέν μέρος.

Δον Επίσης δεν θα επιτρέψουν να δόσκουν αιγοπροβάτα Σ' ανιαράων καθώς και τα πρόβατα και αγελάδες εις την εζήσ ορισθείσαν περιφέρειαν του χωριού μας. Ήτοι θα άρ-

χεται αυτή εφό το τέλος των αγρών του Κουβαρά θα δάνει προς την άνω λακιά Γάτση, χωράφι Βαλαή, και κατ' ευθείαν την κορυφήν μέχρι Μπλονόκων· εκείθεν κατ' ευθείαν πάλι εις κοιτίσιν Μίσα εις αμυνδαλήν Κιντζόρη Μίσα, εις Πανταγεώργη χωράφι Τσιόκαρη, εις χωράφι Μήτσικαρη Μπακαρούκων, έπειτα προς το κάτω κοιτίσιν Μάκα, χωράφι Κουτουλάκα του Ζιάγκου (όπως στρέφουν τα ύδατα προς το χωριό) και εκείθεν καταβαίνει εις το κοιτίσιν του Παγιώνη.

Βον Διά πάσαν άλλην υπηρέσιαν θα λαμβάνουν οδηγίας από το Κοινοτικό Συμβούλιον· εξ ου θα εξαρτώνται και υπότας διαταγές του οποιού θα διατελώσιν.

Στον Επ' ουδενί λόγω επιτρέπεται η μετάβασις αυτών εις ξένα χωρία άνευ της άδειας του Κοινοτικού Συμβουλίου· άλλως θα παύονται πάραντα.

Ζον Εάν ήθελαν αποδείχθι, ότι από συμπάθειαν ή από άλλους λόγους αποκρύπτουν και δεν καταγγέλλουν τον προξενήσαντα ζημίαν τινά τότε θα καθυστέρηται ο μισθός αυτών αντισμενόν δε ποσόν (όπερ ήθελαν ορίσει το Κοινοτικό Συμβούλιον) θα τους αποκόπτεται εκ του μισθού των.

Εν περιπτώσει δ' επαναλήψεως του τοιοούτου θα διπλασιάζεται επίσης και το ποσόν των.

Βον Οφείλουν οσάυτως να φυλάττουν πάντα τα οπωροφόρα δένδρα καθώς και τα εμβολιασμένα και να μη αποκώπτονται τους βλαστούς.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στην οικογένεια Χρήστου και Μαρίας Σελιώτη, ευχόμαστε να ζήσει το νεογέννητο αγοράκι.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Στην οικογένεια του συγχωριανού μας κ. Αντώνη Στρατού για τους αρραβώνες της κόρης του Βιδής, ευχόμαστε συγχαρητήρια και καλά στεφάνια.

ΓΑΜΟΙ

Στις 25 Νοεμβρίου και εις τον Μητροπολιτικόν Ναό του Αθηνών έγινε ο γάμος της εγγονής του κ. Μανώλη Παπαναστασίου, Φωτεινής Παπαδογιαννάκη μετά τον εξαίρετον νέον Γεωργίου Ασπιώτη.

Τα «ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ» εύχονται στο νέο ζευγάρι βίον ευτυχίαν και ανθόσπαρτον.

Ο Χριστόφορος και η Μαριάνθη Ράτση πάντρεψαν την κόρη τους PEGGY με τον DANIEL BAURKOT στις 9 του Δεκέμβρη στη Νέα Τύρρη.

Η εφημερίδα μας τους εύχεται βίον ευτυχίαν και ανθόσπαρτον.

Στις 25 Νοεμβρίου 1989 στον Ιερό Ναό του Εσπαρτωμένου Αγάλειω λογηθήκαν οι γάμοι της Αντιλόνης Ιωάν. Διαμαντοπούλου (κόρης της Ντίνας και εγγονής του Σπ. Παγιώνη) με τον Γιαννιώτη Σάκη Τζαλαλή, παρουσία εξαιρετικά μεγάλου πλήθους συγγενών και φίλων των δύο οικογενειών.

Το βράδυ σε αίθουσα του Ξενοδοχείου «Στάνλεϋ» δόθηκε δεξίωση - δείνο που με την ορχή-

Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα των Ιωαννίνων «ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ» στις 15.11.89:

Αυτόν τον καιρό με τις ραγδαίες πολιτικές εξελίξεις, να καταπαστεί κανείς μ' ένα τέτοιο θέμα, είναι σα να κολυμπάει σε ποτάμι, αντίθετα στο ρεύμα. Είναι όμως έτσι τα πράγματα τώρα, που οι οικολόγοι θα εκπροσωπηθούν στο Κοινοβούλιο; Νομίζουμε όχι, γιατί διαφαίνεται ένα αγνό φως ανθρώπινης ευαισθησίας για το φυσικό περιβάλλον.

Ο λόγος για τη Χαράδρα του Κουβαρά, που τη μνημονεύσαμε σε όλα τα είδη της γραφής μας και όντως, είναι ένας τόπος πο-

Του ΜΙΧ. ΚΟΥΒΑΚΗ

λύ όμορφος, με συγχνήσεις πολιτοίκιες. Ακόμη το ανάμνημα της φύσης με τον άνθρωπο, γαληνεύει και εξευγενίζει το εντός του και ελαχιστοποιεί τα μαρτύρια των αδιέξοδων, που συνεχώς πληθαίνουν με ανάλογη αίσθηση των φωτογραφιών, που αδυνατούν να δώσουν την πληνότητα ανακούφιση και ηρεμία.

Αν η Χαράδρα του Βίκου δημιουργεί το δέος της διάστασης και του κενού, ο θαυμασμός στη Χαράδρα του Κουβαρά γεννιέται απ' το πλάισμα του μεγαλείου, που κατεβαίνει με όλες τις αισθήσεις στην ψυχή και γίνεται η ολοκλήρωση ένα μεθόσι, σαν εκείνον τον ονειρόν που μας πηγαίνουν σε πελάγη ευτυχίας.

Σ' ένα αφήγημά μας «Ο Λάξος ο Καλαντζής» δεύτερο στη σειρά της δεύτερης αφηγηματικής μας συλλογής με τίτλο

στρα του Κέντρου και το κέφι των πολυπληθών συνδαιτημόνων παρατάθηκε ως τις πρώτες μεταμεσονύχτιες ώρες.

Η εφημερίδα μας διαβάζει τις θερμές ευχές της στους νεονύμφους, στους γονείς και στους παππούδες και τις γαριάδες τους.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στις 23 του περασμένου Νοέμβρη, πέθανε στον Τύμβο του Μαραθώνα, όπου είχε εγκατασταθεί, ο αειμνηστος φλογερός Δολιώτης ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΖΕΡΒΑΣ σε ηλικία 89 ετών.

Ο Μηταξέρβας, ένας γνήσιος αντιπρόσωπος της παλιάς γενιάς.

— Στις 22 Νοεμβρίου έγινε η κηδεία της Αρετής Π. Μέτσου στα Δολιανά, αδελφής του συγχωριανού μας Λεων. Κουτουμάνη, ηλικίας 82 ετών.

— Στις 25 Νοεμβρίου απέθανε η αγαθή Γεωρ. Βάση, αδελφή της Λευκοθέας Κουτουμάνη στη Μελοδούνη της Ανατολίας.

Η εφημερίδα μας εκφράζει τα θερμά της συλλυπητήρια.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Τελέστηκε στο Δολό τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο της Ευτυχίας Διαμαντή.

ΔΩΡΕΑ
ΕΙΣ ΜΝΗΜΗ

Ο κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΛΗΣ, εις μνήμη ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΤΝΑΒΟΥ και ΛΑΜΠΡΙΝΗΣ ΣΤΟΛΗΣ μας έστειλε δραχ. 5.000.

Η κυρία Ευφροσύνη Περίδη έδωσε στην εφημερίδα μας 10.000 δραχμές, στη μνήμη του πατέρα της Δημητρίου Ζέρβα.

Η ΧΑΡΑΔΡΑ ΤΟΥ ΚΟΥΒΑΡΑ

«Ο Σιφορτός» γράφει για τη χαράδρα και πιστεύουμε, αξίζει να μεταφέρουμε εδώ ένα απόσπασμα:

«Δεν υπήρχε στιγμή που ο Λάξος να μη κοιτάει το μεροδούλι του στο καλύδι με τις κασνιές στον τοίχο και τη σκεπή, να καθρεφτίζονται σ' αυτές η αγωνία για το ψωμί.

Όταν έφτανε στο μονοπάτι της χαράδρας τις έκοζαν οπτασίες κι έντυνε κάθε εποχή τα πλάσματα της με τις βαφές της θρόσκας και της στάχτης και χαμάρωναν την κορμίσια τους. Φάνταζε τα προινά με τη δροσιά και τα βράδια με τις αστραποεγγιές, μια κοινογία δίχως σκατούρες.

Ένα πανοριό ζωντανό γαλί, να κρέμεται αντίκρου στα πεδούλια ή στις ράχες, να ζωγραφίζει στην καρδιά σου, για ν' αλαφρώσει, να χτυπάει ρυθμικά, να γίνεται νόμα, να το πίνεις μετά στο

ποτήρι και να μοσχομυρίζει στο χέλιος, όπως το κρασί από ντεμπίνα σε βαρέλι δέντρονιμο. Ν' α-νοίγουν τα πλεμόνια, να χαράσσουν μύσχους του φράξου και της θύγα-νης!

Χώρα το μουρμουρητό του νερού, που συνόδευσεν τους αναστεναγμούς του κάματου κι ασχολούσε χτυπώντας α-πό πέτρα σε πέτρα, χαλρετώντας τα περιγύρα στην ταξίδευε με το καράβι της κατηφόρας για τη θάλασσα, ν' αντηρπειωθεί ύστερα παλινουσίας με το βράχο σαν κύμα, να σηκωθεί σύννεφο, να περιπλανηθεί σε ξένους πότους και μακρινούς, να γροπώσει τα ζωντανά και τ' άηλυγα φυλά.

Στο πλάι η ποταμία να λυγίζει όλο σκέορσις και χαμώματα και με τη γροίξα της φορεσιά να κώνει κυματισμούς, όπως λουρώνει το κορμί της αγριόγροισας, όταν παρ-μωσύει και οριάζει στο

θύμα της». Αφορμή για να ξανασχοληθούμε με τη Χαράδρα του Κουβαρά, δόθηκε απ' τις φιλότιμες προσπάθειες του πολιτιστικού συλλόγου του Δολού, όπως αυτές διαβάσαμε στην εφημερίδα τους «ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ» και μιλούν γι' αξιοποίησή της τουριστικά.

Το πρόβλημα που θέτουν πράγματι είναι σπουδαίο, με εμφανείς επιπτώσεις τόσο στα γύρω χωριά όσο και στην ακριτική επαρχία. Μακάρι να υπήρχαν και άλλοι, να δούλευαν τόσο πολύ για τον τόπο τους και να είχαν συγκεκριμένες και πραγματοποιήσιμες προτάσεις.

Εκείνο που πρέπει να λάβουν υπ' όψη τους και αυτό απευθύνεται σαν παράκληση προς όλους τους πολιτιστικούς συλλόγους ή σωματεία, είναι η προσπάσια όλων των χαρακτη-ριστικών του τόπου, που παρα-βιάζεται, δυστυχώς, απ' τα σκουπίδια και πλαστικά αντικείμενα που ρίχνουν οι γύρω οικισμοί και η απειρία μας ως περιηγητές.

Αυτό είναι το πρώτο δήμα για μεγαλύτερα έργα.

Η ζωή των Δολιωτών της Αμερικής

• ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ 3η ΣΕΛ.

προετοιμασία και οργάνωση της χοροεσπερίδας, αλλά και κατά την ημέρα τελέσεώς της.

3. Στη σελίδα 20 φιλοξενηθεί η παρακάτω χαιρετιστήρια επιστολή της φιλοκάλου Αδελφότητας Δολού Αμερικής.

ΦΙΛΟΚΑΛΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΔΟΛΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ «ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ».

Νοεμβρίου 15 1938

Προς τον σύλλογον των Ηπειρωτών η «Αναγέννησις» και την σπάν Ηπειρωτισσών αι «Σουλιάτισσαι»

Ενταύθα

Αξιότιμοι Κυρίαί και Κύριοι,

Επί τη ευκαιρία της πέμπτης χοροεσπερίδας υμών, θεωρούμεν επιβεβλημένον καθήκον, όπως εγκραδώς συγχαρώμεν την οργάνωσιν των Ηπειρωτών «Αναγέννησις - Σουλιάτισσαι» και ευχθώμεν εις τον Ύμνον το κάλλιστον υπέρ της ευδούσεως των πατριωτικών σκοπών της. Επί πλέον διαβεβαιούμεν υμάς ότι ως μέλη της άνω Αδελφότητος και ως μέλη της Οργανώσεως Υμών, ουδέποτε θα παύσωμεν να προσφέρωμεν την ηθικήν και υλικήν ενίσχυσιν υμών εις την σπουδασίαν των υψηλών σκοπών της υπερτάρας οργανώσεως.

Εν αυτοίς και ευχόμενοι και πάλιν το βέλτο επί τη πέμπτῃ χοροεσπερίδι, διατελούμεν πη χαιρετιστήρια.

Μετά πλείστης πατριωτικής αγάης
Φιλόκαλος Αδελφότης Δολού
Άγιος Χριστόφορος
Ν. Διαμαντοπούλος (παμίας)
Αθ. Λατσούνας (γραμματέυς)
Π. Μπέζιος, Γ. Μούστος,
Χρ. Διαμαντοπούλος, Π. Χριστόφορος, Β. Λατσούνας, Λ. Μπακαρέας, Γ. Μάστορας, Γ. Ζαμπέλος, Π. Διαμαντοπούλος, Χρ. Λατσούνας, Χρ. Ζαμπέλος, Κ. Ζαμπέλος, Ι. Νάτσικας.

4. Στη σελίδα 21 ο λοσέλιον φωτογραφία του Αθ. Θ. Λατσούνα με τους φίλους του:

«Εκ Δολού Παγιώνιου της Ηπείρου»
Εισηγητής του καλλιτεχνικού προγράμματος, γενικός γραμματέας της χοροεσπερίδος, καλλιτεχνικός ταξινομητής του παρόντος Δελφικού και γενικός γραμματέας του συλλόγου Ηπείρου-

τών η Αναγέννησις και της φιλοκάλου Αδελφότητος Δολού.

5. Χαιρετισμός των οικογενειών Παν. Χριστοδάνου και Ν. Διαμαντοπούλου ΚΡΑΤΕΙΤΕ ΤΨΗΛΑ ΗΘΗ και ΕΘΙΜΑ ΠΟΗΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ (σελ. 54).

6. Στη σελίδα 56 στο Καλλιτεχνικό Πρόγραμμα της θεατοτικής παραστάσεως «Η ΚΤΡΑ ΦΡΟΣΤΗΝ» αναφέρεται ως εισηγητής ο Α. Θανάσιος Θ. Λατσούνας, ο δε Νίκος Διαμαντοπούλος συμμετέχει σε «τομ-πλό διδά» με δημόδες άσμα (δεν είναι μόνο ιεροψάλης ο Νίκος αλλά τραγουδιστής και δημοτικά τραγούδια, όπως κάποτε πολύ παλιά και σε μια σχολική γιορτή στο Δολό 1937).

7. Τη σελίδα 70 καλύπτει μια μικρή εργασία με τον τίτλο «Πα-τρίς - Ιδέα» του νεαρού τότε δασκάλου Δολού Σπυρ. Παγιώνη.

8. Στη σελίδα 130 δημοσιεύονται τα 18 ο-

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Η Επιτροπή που ανέλαβε την επρατρία του έργου της ασφαλιστικής και τη διαχείριση των χρημάτων, κάνει γνωστό σ' όλους τα ακόλουθα:

1. Ευχαριστεί θερμά όλους τους χορηγούς τα μέλη των Αδελφότητων Αμερικής και Αθηνών, του Αγροτικού Συλλόγου του Εκπολιτιστικού Ιωαννίνων και κάθε έναν χωριστά ο οποίος με οποιοδήποτε τρόπο πήρε μέρος στην επίτευξη του έργου αυτού.

2. Τα έξοδα κατασκευής έφτασαν στο ποσό των 1.050.000 δραχ.

3. Το ποσό καλύφθηκε με τις εισφορές των χορηγών (τα ονόματα με τις προσφορές γράφουμε στο προηγούμενο φύλλο). Συμπληρωματικά αναφέρουμε όμωρ άλλες προσφορές.

1. Κωσταράς Κων/νος του Χρήστου δραχ. 10.000
2. Μαντίνης Αλέξανδ. 10.000
3. Μαντίνης Ιωάννης 10.000
4. Βελώνας Χριστόφ. 10.000
5. Πότσης Δημήτριος 5.000
6. Χριστοδούλου Φίλιπ. 1.000
7. Μουστοπούλου Λευκ. 5.000

Από την Επιτροπή

νόματα της αθλητικής ομάδας του συλλόγου και στη σελίδα 131 φωτογραφία τους, μεταξύ των οποίων και 3 Δολιώτες: Λουκάς Μιχαήλ, Νίκος Διαμαντοπούλος και Παύλος Διαμαντοπούλος.

Μικροί μεγάλοι τότε (1938) ήταν περίπου 20 - 25. Σήμερα μπορεί κανείς να πει ότι ο αριθμός τους (μικρών μεγάλων) έχει σχεδόν τετραπλασιαστεί.

Και οι Δολιώτες της Αμερικής πολλές φορές βοήθησαν στις ανάγκες του χωριού.

Προ 20ετίας με πρωτοβουλία και δαπάνη της εκεί αδελφότητός τους και τη συμπαραστάση των ντόπιων, χτίστηκε το καινούργιο εκκλησάκι του Αγίου Χριστοφόρου.

Τα τελευταία χρόνια, ως αδελφότητα στο σύνολό τους ενίσχυσαν οικονομικά το έργο υδρεύσεως του χωριού από τη χαράδρα.

Αλλά και πολλές υπήρξαν και γενναίες οι ενισχύσεις μεμονωμένων ατόμων σε εκκλησιαστικά και κοινωνικά έργα (σχετικά υπάρχουν δημοσιεύσεις των προσφορών τους στα «ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ».

Κλεινόντας, κάνομε έκκληση σ' όλους τους ξενιτευμένους στην ημεδαπή και την αλλοδαπή να μη ξεχνάμε το χωριό μας. Να φροντίζουν να το επιχορηγούνται όσο μπορούν σπληνότερα και να μην αποξενώνουν τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους από τις ρίζες μας.

Είναι κρίμα να γράφει, να πινει στη Βαβυλώνα των φυλών και των γλωσσών της Αμερικής το Ελληνικό στοιχείο που αντιστάθηκε και επέζησε και αναστήθηκε ύστερα από 500 χρόνια της τουρκικής σκλαβιάς.

Αυτά για να διορθώσουμε και τις ασάφειες που υπάρχουν σ' ένα σημείωμα για τους «Δολιώτες της Αμερικής» στο φύλλο των ΔΟΛΙΩΤΙΚΩΝ σελίδα 3.

Ρ.ΞΑΝΕ
ΛΑΔΙ
ΣΤΟ
ΛΥΧΝΑΡΙ

Κωσταρά Παναγ.	Δραχ. 1.000
Φωτόπουλος Δημ.	» 2.000
Φωτόπουλος Χρ.	» 2.000
Πέγιος Σπυρ.	» 2.000
Φούκος Νικ.	» 1.000
Κατσιλέρης Γεώργ.	» 1.000
Κουβαράς Ιωάν.	» 1.000
Οικονομίδης Λεων.	» 2.000
Χαίλης Χρήστος	» 2.000
Γεωργακάκη Ελένη	» 3.000
Μποτίνης Θωμάς	» 1.000
Μποτίνης - Λάξου	» 1.000
Αλεξάνδρα	» 2.000
Κυριαζής Στέφ.	» 1.000
Παπαδημητρίου Αθ.	» 1.000
Μπακόλας Κων.	» 1.000